

Examenreglement

2025-2026

Voorwoord

Beste leerling, ouder/verzorgende, medewerker en overige betrokkenen bij de eindexaminering,

In dit document is het examenreglement beschreven. In het examenreglement staan alle spelregels die gelden bij schoolexamens en centrale examens. Daarnaast wordt uitgelegd hoe bij problemen bezwaar kan worden gemaakt.

Dit examenreglement geldt voor alle leerjaren van het nieuwe cohort 2025-2027/28 van de bovenbouw havo en vwo in schooljaar 2025/2026. Omdat vanuit de wet- en regelgeving regels kunnen veranderen, wordt het examenreglement per schooljaar vastgesteld. Het is daarom belangrijk om naar het examenreglement van het huidige schooljaar te kijken.

Inhoudsopgave

INLEIDING.....	5
1 OPBOUW VAN HET SCHOOLEXAMEN.....	5
1.1 VAKKEN.....	5
1.2 PROFIELKEUZE	6
1.3 PTA	6
1.4 PROFIELWERKSTUK	6
1.5 COMBINATIECIJFER	7
1.6 REGELS VOOR AFSLUITING SE.....	7
1.7 TWEEFASSEN-VWO	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
1.8 ORGANISATIE SE	7
2 GANG VAN ZAKEN TIJDENS HET (SCHOOL)EXAMEN	7
2.1 GEDRAGSREGELS SE.....	7
2.2 GEDRAGSREGELS CE	8
2.3 TE LAAT KOMEN SE/CE	9
2.4 ZIEK WORDEN TIJDENS HET (SCHOOL)EXAMEN	9
2.5 OP TIJD INLEVEREN VAN WERK	9
2.6 AANGEPAST EXAMINEREN	9
3 ONREGELMATIGHEDEN EN ONVOORZIENE OMSTANDIGHEDEN	10
3.1 ONREGELMATIGHEDEN SE	10
3.2 ONREGELMATIGHEDEN CE	11
4 INHALEN EN HERKANSEN	12
4.1 INHALEN SE	12
4.2 HERKANSEN SE	12
4.3 HERKANSEN CE/ HERPROFILEREN CE	13
5 BEOORDELING	13
5.1 BEOORDELING SE	13
5.2 INZIEN SE/CE.....	13
5.3 BEWAREN EXAMENWERK	14
6 UITSLAG	14
6.1 DE SLAAG-/ZAKREGELING.....	14
6.2 JUDICIUM CUM LAUDE	14
6.3 DIPLOMA EN CIJFERLIJST	15
7 MAATWERK	15

7.1 EXAMEN OP HOGER NIVEAU EN TERUGVALOPTIE	15
7.2 EINDEXAMEN IN EERDER LEERJAAR	16
7.3 INSTROMEN/VAN NIVEAU VERANDEREN	16
7.4 DOUBLEREN	16
7.5 ONTHEFFING EN VRIJSTELLING.....	16
7.5.1 <i>Ontheffing</i>	17
7.5.2 <i>Vrijstelling</i>	17
8 EXAMENCOMMISSIE EN COMMISSIE VAN BEROEP	17
8.1 EXAMENCOMMISSIE.....	17
8.2 EXAMENSECRETARIS.....	18
8.3 COMMISSIE VAN BEROEP	18
9 BEGRIPPENLIJST	19

Inleiding

De leerlingen van OSB worden door het bevoegd gezag in de gelegenheid gesteld ter afsluiting van de opleiding een eindexamen af te leggen. Het bevoegd gezag kan leerlingen die niet als zodanig op school zijn ingeschreven, onder voorwaarden, toelaten tot het eindexamen.

Het eindexamen bestaat voor de meeste vakken uit twee onderdelen: het schoolexamen en het centraal schriftelijk examen. Het centraal schriftelijk examen (CE) is voor alle leerlingen in Nederland hetzelfde. Omdat scholen onderling nogal verschillen, is er ook een manier van examineren die past bij het eigen karakter van de school. Dit onderdeel van het examen heet het schoolexamen (SE).

In het SE wordt de leerling getoetst op kennis, inzichten en vaardigheden die de leerling in de loop van de jaren heeft opgedaan, en wel zo dat sfeer en omstandigheden zoveel mogelijk gelijk zijn aan wat de leerling op school en in de klas gewend was in de afgelopen jaren. Binnen het schoolexamen onderscheiden wij verschillende soorten toetsen: een toets (bijvoorbeeld een schriftelijke toets of een luistertoets), een praktische opdracht en een handelingsdeel.

Het examenreglement is opgesteld met inachtneming van het Eindexamenbesluit VO. Het wordt jaarlijks op voorstel van de Examencommissie vastgesteld door het bevoegd gezag. De medezeggenschapsraad heeft instemmingsrecht op het examenreglement.

In alle gevallen waarin dit examenreglement niet voorziet, beslist de directeur. In voorkomende gevallen is overleg met of melding aan inspectie verplicht. In het geval dat regels van deze regeling in tegenspraak zijn met wet- en regelgeving, geldt de wet- dan wel de regelgeving.

Het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting worden jaarlijks door de directeur voor 1 oktober toegezonden aan de inspectie en worden actief toegezonden aan de kandidaten.

Aanvulling cohort 24-26

KUA+ cohort 2024-2026 Door een gebrek aan aanmeldingen heeft het vak KUA+ geen doorgang weten te vinden in cohort 2024-2026. Dat betekent dat doubleurs/zakkers uit het cohort 2023-2025 in examenjaar 5 HAVO 2025-2026 geen toegang hebben tot het vak KUA+. Dientengevolge blijven eerder behaalde resultaten voor het vak KUA+ uit voorgaande jaren (mits voldoende afgesloten) staan

1 Opbouw van het schoolexamen

1.1 Vakken

Op zowel de havo als op het vwo begint het SE in klas 4. De periode voor het SE voor bepaalde vakken duurt dus twee (havo) of drie (vwo) jaar. Uitzondering hierop vormen de vakken Maatschappijleer en Culturele en Kunstzinnige Vorming (CKV). Deze vakken worden al in het vierde (havo) of vijfde (vwo) jaar afgerond en tellen mee voor het examen: samen met het Profielwerkstuk leveren CKV en Maatschappijleer het combinatiecijfer op (zie hieronder).

De leerling doet schoolexamen in minimaal tien (havo) of elf (vwo) vakken. Deelname aan alle geplande schoolexamenonderdelen is verplicht, evenals het inleveren van werk behorend bij een

praktische opdracht op of voor de deadline. Afhankelijk van de profielkeuze en het niveau sluit de leerling zes, zeven of acht vakken af met een CE.

Op de vakken Maatschappijleer, Informatica, CKV, Natuur, Leven en Technologie (NLT) en Lichamelijke Opvoeding (LO) na kennen alle vakken een CE.

Het afgerond hebben van het SE geldt als voorwaarde voor toelating aan het CE in het betreffende vak. In het geval van schriftelijke examens geldt als voorwaarde voor toelating tot het CE dat het SE volledig is afgesloten voor aanvang van het eerste tijdvak.

Wanneer een leerling één of meer extra vakken wil doen, dient de leerling dit aan te vragen bij de deelschoolleiding. In samenspraak wordt gekeken naar wat er mogelijk en wenselijk is.

1.2 Profielkeuze

Op de OSB worden op de havo en het vwo vier profielen aangeboden:

- het profiel Cultuur en Maatschappij (CM);
- het profiel Economie en Maatschappij (EM);
- het profiel Natuur en Gezondheid (NG);
- het profiel Natuur en Techniek (NT).

In sommige gevallen is het mogelijk om in twee profielen examen te doen. Naast het algemene deel en het profieldeel kan er in het vrije deel uit een beperkt aantal vakken worden gekozen.

Wanneer een havo-leerling geen Wiskunde heeft (profiel CM zonder Wiskunde A of B), dient deze een rekentoets te maken. De uitslag van de rekentoets telt niet mee in de slaag-/zakregeling.

1.3 PTA

Het PTA biedt een overzicht van de onderdelen van het examenprogramma die in een SE worden getoetst en de wijze waarop het SE plaatsvindt (toets, handelingsdeel of praktische opdracht). Het PTA is te vinden op de website van OSB.

1.4 Profielwerkstuk

Het profielwerkstuk (PWS) vormt een onderdeel van het SE. Het PWS is een werkstuk waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel.

Het PWS wordt in samenwerking met meerdere leerlingen in het examenjaar gemaakt vanuit minimaal één zgn. groot vak (op de havo een omvang van minimaal 320 uur en op het vwo een omvang van minimaal 400 uur) uit het totale vakkenpakket. In overleg met de begeleidende docenten wordt de keuze van het onderwerp voor het PWS gemaakt.

Wanneer een PWS beoordeeld wordt met een (afgerond) cijfer lager dan een 7,0 dan kan in overleg met de schoolleider besloten worden in leerjaar 5 (havo) of 6 (vwo) één van de herkansingsmogelijkheden van de betreffende leerling af te nemen in ruil voor een laatste reparatiemogelijkheid.

1.5 Combinatiecijfer

Het PWS wordt afzonderlijk beoordeeld met een cijfer. Het vak Maatschappijleer, dat afgerond wordt in leerjaar 4, en ook onderdeel uitmaakt van het PTA, wordt eveneens beoordeeld met een cijfer. Het vak CKV, dat tevens onderdeel uitmaakt van het PTA en afgerond wordt in leerjaar 4 (havo) en 5 (vwo), wordt beoordeeld met een cijfer. Vervolgens worden de eindcijfers voor het PWS, Maatschappijleer en CKV eerst afzonderlijk afgerond op een geheel cijfer. Het rekenkundig gemiddelde van deze drie afgeronde cijfers wordt afgerond op een geheel cijfer en is het eindcijfer van wat we het combinatiecijfer noemen. Het combinatiecijfer telt mee in de slaag-/zakregeling.

1.6 Regels voor afsluiting SE

Een kandidaat heeft het schoolexamen afgerond indien:

1. Het PWS is beoordeeld met een cijfer;
2. Lichamelijke Opvoeding is beoordeeld met “voldoende” of “goed”;
3. De praktische opdrachten en toetsen van de overige vakken uit het algemene gedeelte, het profieldeel en het vrije deel (zoals aangegeven in het PTA) zijn gemaakt en afgelegd, en derhalve voor deze vakken een eindcijfer is verkregen;
4. De handelingsopdrachten van de door de kandidaat gevolgde vakken voldoende zijn afgerond.

Een leerling kan niet aan het CE deelnemen indien een of meer van de hiervoor genoemde onderdelen niet zijn afgerond.

1.7 4V naar 5H

In 4 vwo is het programma zo opgebouwd dat, wanneer een leerling het vwo-programma niet succesvol kan afronden, een overstap naar 5 havo mogelijk blijft.

Binnen het curriculum van 4 vwo zijn ook de domeinen uit 4 havo opgenomen. Hierdoor kunnen uit de schoolexamens die in 4 vwo worden gegeven ook havo cijfers worden gegenereerd.

Op basis van deze havo-cijfers kan het klassenteam, in situaties waarin een leerling niet automatisch kan doorstromen naar 5 vwo, het voorstel doen om de leerweg te vervolgen in 5 havo.

1.8 Organisatie SE

De SE's worden verspreid over meerdere SE-weken afgenomen in drie, vier of vijf dagen per SE-week.

Regels wat betreft afname van SE's:

- Er mogen maximaal drie SE's per dag gepland worden;
- De tijdsduur van de schriftelijke en digitale schoolexamens ligt tussen de 60 en 180 minuten;
- Tijdens de SE's gelden dezelfde gedragsregels als bij het CE (zie hieronder).

2 Gang van zaken tijdens het (school)examen

2.1 Gedragsregels SE

- Leerlingen moeten een kwartier voor het begin van het SE op school aanwezig zijn;

- 10 minuten voor de aanvang van de zitting kunnen de leerlingen naar het lokaal gaan dat op het rooster bekend gemaakt is;
- Jassen, tassen en etuis zijn niet toegestaan in ruimtes waar het SE wordt afgenomen;
- De leerling mag geen horloges, mobiele telefoon bij zich hebben of andere apparatuur (zoals een smartwatch) waarmee contact met anderen kan worden gemaakt;
- Aan het begin van de zitting wordt gecontroleerd of iedereen er is;
- Een leerling mag slechts onder begeleiding van een surveillant naar het toilet;
- Als een leerling eerder klaar is, mag de leerling tot een kwartier voor tijd het lokaal/de zaal verlaten, doch niet eerder dan één uur na aanvang van het SE. Leerlingen mogen in het laatste kwartier niet weg;
- Aan het eind van het SE blijven de leerlingen zitten. De surveillant haalt het werk op, en controleert op naam, nummer en eventuele bijlagen;
- Aan het einde van de examenzitting mogen de leerlingen pas vertrekken na het sein van de surveillant. Dit gebeurt nog steeds in stilte;
- Er is een lijst met toegestane hulpmiddelen voor alle vakken. De hulpmiddelenlijst wordt door de vakdocent bekend gemaakt;

2.2 Gedragsregels CE

- Leerlingen moeten een kwartier voor het begin van het examen op school aanwezig zijn;
- 10 minuten voor de aanvang van de zitting gaat de gangdeur open en kunnen de leerlingen naar het lokaal gaan dat of naar de examenzaal die op het examenrooster bekend gemaakt is;
- Jassen, tassen en etuis zijn niet toegestaan in ruimtes waar het examen wordt afgenomen;
- De leerling mag geen horloges, mobiele telefoon bij zich hebben of andere apparatuur (zoals een smartwatch) waarmee contact met anderen kan worden gemaakt;
- Aan het begin van de zitting wordt gecontroleerd of iedereen er is. Zo niet, dan wordt er direct contact opgenomen via het bij de administratie bekende telefoonnummer;
- Een leerling mag slechts onder begeleiding van een surveillant naar het toilet;
- Als een leerling eerder klaar is, mag de leerling tot een kwartier voor tijd het lokaal/de zaal verlaten, doch niet eerder dan één uur na aanvang van het examen. Leerlingen mogen in het laatste kwartier niet weg;
- Het examenwerk mag tot het einde van de zitting de zaal of het lokaal niet verlaten. Op het door de school verstrekte examenpapier moet altijd het examenummer, de naam van de leerling, het vak, de naam van de vakdocent en het eventuele programma worden vermeld. Dit geldt ook voor het kladpapier;
- De leerling noteert op het eigen werk hoeveel bladen er worden ingeleverd;
- Aan het eind van het examen blijven de leerlingen zitten. De surveillanten halen het examenwerk op, en controleren op naam, nummer en eventuele bijlagen;
- Bij digitale examens controleert de surveillant of alle opgaven zijn gemaakt. Pas daarna wordt het digitale examen afgesloten;
- Aan het einde van de examenzitting mogen de leerlingen pas vertrekken na het sein van de surveillant. Dit gebeurt nog steeds in stilte;
- De surveillant noteert op het proces-verbaal hoeveel vellen papier de kandidaat heeft gebruikt;
- Het examenwerk wordt gemaakt met een (bal)pen. Uitzonderingen zijn tekeningen en grafieken; deze worden gemaakt met potlood. Gebruik van correctievloeistof is niet toegestaan;
- Er is een lijst met toegestane hulpmiddelen voor alle vakken. De hulpmiddelenlijst is al eerder door de vakdocent bekend gemaakt. Deze hulpmiddelen worden aan het begin van de zitting gecontroleerd door de aanwezige surveillanten;

- Bij ziekte of andere bijzondere omstandigheden moet er direct contact worden opgenomen met de mentor, de schoolleider en de Examencommissie;
- Door deelname aan een examenzitting geeft de leerling te kennen op de hoogte te zijn van en in te stemmen met de strekking van het examenreglement.

2.3 Te laat komen SE/CE

Bij te laat komen tot 30 minuten na de formele starttijd van het SE bepaalt de docent of deelname aan het SE nog mogelijk is. Dit is afhankelijk van de aard van het SE (bijv. luistervaardigheid of presentatie). Bij het CE wordt de leerling tot maximaal 30 minuten na de formele starttijd nog toegelaten. Gemiste tijd bij een toets/examen, ontstaan door te laat komen, kan niet worden ingehaald. Bij meer dan 30 minuten te laat kan een leerling niet meer deelnemen aan het SE/CE.

2.4 Ziek worden tijdens het examen

Wanneer een leerling ziek wordt tijdens het CE, overlegt een lid van de Examencommissie eerst met de leerling of deze in staat is het examen voort te zetten. Als de leerling het examen niet kan afmaken, bekijkt de Examencommissie tijdens de zitting of het mogelijk is om het examen later op dezelfde dag voort te zetten. De examensecretaris overlegt hierover met de inspectie.

Als de leerling het examen op dezelfde dag kan voortzetten, wordt hij/zij tot dat moment in quarantaine gehouden. Indien dit niet mogelijk is, verzoekt de examensecretaris de inspectie om het examen ongeldig te verklaren. Als de inspectie hiermee instemt, wordt de leerling verwezen naar het volgende tijdvak voor dat vak.

De examensecretaris maakt melding van het voorval in het proces-verbaal. De Examencommissie informeert de leerling schriftelijk over de verdere afronding van het examen. Bij alle stappen wordt de directeur betrokken.

2.5 Op tijd inleveren van werk

Iedere leerling houdt zich aan de datum die de docent heeft aangegeven voor het inleveren van werk. Ook wanneer het opgegeven werk niet geheel af is, moet het ter beoordeling worden ingeleverd. Mocht het werk te laat ingeleverd worden, dan kan er door de schoolleider in overleg met de Examencommissie een maatregel genomen worden (zie onder 'Onregelmatigheden').

2.6 Aangepast examineren

De directeur kan toestaan dat een leerling met een beperking het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die leerling. Denk bij de term 'beperking' ook aan bijvoorbeeld dyslexie. De directeur doet hiervan zo spoedig mogelijk melding aan de inspectie.

De leerling kan meer tijd en/of bijzondere hulpmiddelen nodig hebben bij het afleggen van de examens. Hiervoor is een verklaring van een deskundige nodig. Deze verklaring dient voor 15 oktober van het betreffende schooljaar in het bezit van de Examencommissie te zijn.

De wijze van extra ondersteuning bepaalt de directeur en geldt zowel voor het SE als voor het CE. Zowel bij een SE als bij het CE is de verlenging nooit meer dan dertig minuten. Een andere aanpassing kan slechts worden toegestaan voor zover daartoe in de deskundigenverklaring ten aanzien van de leerling een voorstel wordt gedaan, dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.

Het bevoegd gezag kan in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal afwijken van de voorschriften ten aanzien van een leerling die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is.

3 Onregelmatigheden en onvoorziene omstandigheden

Indien een examenkandidaat zich bij een onderdeel van het eindexamen of bij een aanspraak op ontheffing aan een onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, of zonder geldige reden afwezig is op het eindexamen, kan de directeur van de school maatregelen nemen. Zie de paragrafen hierna.

Indien het CE naar het oordeel van de inspectie niet op regelmatige wijze heeft plaatsgevonden, kan zij besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor een of meer examenkandidaten opnieuw wordt afgenomen. In dat geval stelt het College voor toetsen en examens op verzoek van de inspectie nieuwe opgaven vast en bepaalt het College op welke wijze en door wie het examen zal worden afgenomen.

Indien door onvoorziene omstandigheden het CE in een of meer vakken aan een of meer scholen niet op de voorgeschreven wijze kan worden afgenomen, besluit de minister van Onderwijs op welke wijze wordt gehandeld.

3.1 Onregelmatigheden SE

Bij een onregelmatigheid betreffende een SE, neemt de schoolleider een beslissing over een maatregel. Onder een onregelmatigheid wordt o.a. verstaan het plegen van plagiaat, ongeoorloofd verzuim, telefoonbezit tijdens het examen, te laat inleveren en spieken.

De (combinatie) van maatregelen kunnen zijn:

- Het toekennen van het cijfer 1,0 voor een toets van het SE;
- Het ontzeggen van deelname of verdere deelname aan het SE;
- Het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegd SE;
- Het bepalen dat het SE opnieuw gemaakt moet worden.

De leerling en de ouder(s)/verzorger(s) van de leerling worden schriftelijk van de genomen maatregel(en) op de hoogte gesteld.

Wanneer een leerling het niet eens is met de genomen maatregel(en), kan hij of zij dit eerst kenbaar maken bij de examencommissie. Indien de leerling het niet eens is met de beslissing van de examencommissie, kan beroep worden ingesteld bij de directeur. De leerling kan zich hierbij laten bijstaan door een meerderjarig persoon naar eigen keuze.

De directeur neemt binnen twee weken een besluit en brengt de leerling en – indien de leerling minderjarig is – de ouder(s)/verzorger(s) hiervan schriftelijk op de hoogte. Een afschrift van dit besluit wordt tevens gestuurd naar de inspecteur van Onderwijs.

Indien de leerling of diens ouder(s)/verzorger(s) zich niet kunnen vinden in dit besluit, kan vervolgens beroep worden ingesteld bij het bestuur. Het bestuur neemt een besluit en deelt dit schriftelijk mee aan de leerling en – indien van toepassing – diens ouder(s)/verzorger(s).

In deze brief staat tevens vermeld hoe de leerling daarna eventueel beroep kan aantekenen bij de Commissie van Beroep.

3.2 Onregelmatigheden CE

Bij een onregelmatigheid betreffende het CE wordt de Examencommissie zo snel mogelijk geïnformeerd. De Examencommissie brengt een advies uit aan de directeur. De directeur neemt vervolgens een besluit. De mogelijke (combinatie van) maatregelen zijn:

- Het toekennen van het cijfer 1,0 voor het CE;
- Het ontzeggen van deelname of verdere deelname aan het CE;
- Het ongeldig verklaren van het reeds afgelegd CE;
- Het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in de door de directeur-bestuurder aan te wijzen onderdelen. Voor het CE geldt dat dit pas in het volgende tijdvak kan gebeuren.

Voordat er een maatregel of een combinatie van maatregelen wordt genomen, wordt de leerling eerst gehoord door de Examencommissie of de schoolleiding. De leerling kan zich laten bijstaan door een meerderjarig persoon die de leerling zelf mag uitkiezen. De Examencommissie adviseert de directeur die binnen drie dagen een beslissing neemt. Deze procedure neemt maximaal twee weken in beslag. De directie brengt de leerling en, indien de leerling minderjarig is, de ouder(s)/verzorger(s) van de leerling schriftelijk op de hoogte van de beslissing. Van deze beslissing gaat een afschrift naar de inspecteur van Onderwijs. In deze beslissingsbrief staat ook vermeld hoe de leerling beroep aan kan tekenen tegen de beslissing bij de Commissie van Beroep.

4 Inhalen en herkansen

4.1 Inhalen SE-onderdeel

Afwezigheid bij een PTA-onderdeel door ziekte of een andere vorm van overmacht dient vóór aanvang van het afnamemoment van dit onderdeel, en in ieder geval tussen 7.30 en 8.30 uur 's ochtends, te worden doorgegeven via het nummer **+31 20 398 1567** (804). Deze melding wordt voor een minderjarige leerling gedaan door een ouder/verzorger, een meerderjarige leerling kan deze melding ook zelf doen. Naast de absentiemelding vullen de ouders of de leerling **binnen 48 uur** na het afnamemoment ook het digitale afmeldformulier '*Afmelden SE-onderdeel*' in.

Met dit formulier registreert de verzuim coördinator de leerlingen die in aanmerking komen voor het inhalen van een PTA-onderdeel. Het digitale formulier is te vinden op de website

<https://osbijlmer.nl/afmelden-se-onderdeel/>

Indien deze termijn niet wordt gehaald, wordt de inhaaltoets niet ingepland en wordt er een 1 genoteerd in Magister.

Om in aanmerking te komen voor een inhaaltoets is een contact met de huisarts verplicht.

Aanvullend kan de schoolarts een verzoek indienen voor een consult of een visitatie.

Het inhalen van gemiste SE's vindt plaats een week na elke SE-periode, op donderdag- en vrijdagmiddag, na 15.30 uur. Als de leerling te veel SE's heeft gemist wordt in overleg met de Leco's een inhaalrooster opgesteld.

Indien de leerling opnieuw ziek is op het moment van inhalen, wordt de leerling tijdens de eerstvolgende dag zodra hij of zij weer op school is, uit de les gehaald om de toets te maken.

Indien bepaalde praktische opdrachten, handelingsdelen of andere SE-onderdelen niet zijn afgerond op het door de docent vastgestelde tijdstip, moet de leerling op dat moment het werk inleveren dat hij of zij tot dan toe heeft afgemaakt. Dit werk wordt beoordeeld aan de hand van de bijbehorende rubric.

4.2 Herkansen SE

Sommige vakken bieden aan het einde van het jaar een zogenaamde jaarherkansing aan. Informatie over de inhoud van de SE's en (jaar)herkansingen is vermeld in de Programma's van Toetsing en Afsluiting (PTA's).

Na de laatste SE-periode heeft elke leerling in elk leerjaar het recht om drie verschillende vakken te herkansen. Bij een herkansing wordt het hoogste behaalde cijfer gehanteerd. De inhoud van de herkansing wordt vastgesteld door de vakdocent. Meer informatie hierover is te vinden in het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA), bij de beschrijvingen per vak. SE-onderdelen die niet herkansbaar zijn, worden specifiek vermeld in het PTA van het betreffende vak.

Een gemiste herkansing kan niet worden ingehaald. Wanneer een leerling niet kan deelnemen aan een herkansing, vervalt de mogelijkheid om het cijfer van een SE-onderdeel te verbeteren.

Indien bepaalde praktische opdrachten, handelingsdelen of andere SE-onderdelen voor een vak niet zijn afgerond op het door de docent afgesproken tijdstip, moet de leerling op dat moment het werk inleveren dat hij/zij tot dan toe heeft afgemaakt. Dit werk wordt beoordeeld volgens de bijbehorende rubric.

De herkansingstoetsen worden centraal per afdeling georganiseerd op de in de jaarkalender vastgestelde data. Leerlingen worden per e-mail geïnformeerd over de procedure waarmee zij kunnen aangeven of zij willen deelnemen aan een herkansing.

4.3 Herkansen CE/ herprofilen CE

Elke leerling mag één vak van het Centraal Examen (CE) herkansen of herprofilen. De keuze voor het vak wordt in overleg met de mentor gemaakt.

De aanvraag voor een herkansing moet op de dag na de uitslag van het eerste tijdvak via een formulier bij de Examencommissie worden ingediend. Het exacte tijdstip waarop dit moet gebeuren, wordt op de dag van de uitslag van het eerste tijdvak bekendgemaakt.

5 Beoordeling

5.1 Beoordeling SE

Bij het CE wordt landelijk vastgesteld hoe het cijfer berekend moet worden. Bij een SE zal de docent bekendmaken wat de criteria zijn voor de beoordeling.

Hoe het cijfer voor een vak berekend wordt, is per vak omschreven. Cijfers worden afgerond op één decimaal. Wanneer de eindcijfers van de SE's vaststaan, dient de leerling op de lijst van de examenadministratie (die reeds is getekend door de directeur en de examensecretaris) de door de leerling behaalde cijfers te controleren en deze lijst van een handtekening te voorzien. Dit gebeurt vóór het begin van het CE. Leerlingen worden over de datum en het tijdstip hiervan geïnformeerd.

Het eindcijfer van een vak komt tot stand door het op één decimaal afgeronde cijfer voor het SE en het op één decimaal afgeronde cijfer van het CE (mits aanwezig) op te tellen en door twee te delen.

5.2 Inzien SE/CE

Het inzien van een SE kan tot twee weken na teruggave van het cijfer van de betreffende toets. Daarna staat het cijfer vast. Het inzien van het CE kan tot een week na de uitslagdag van het betreffende tijdvak.

Het (digitale) schriftelijk werk van het CE kan met toestemming van de directeur door de leerling onder toezicht van een medewerker van OSB worden ingezien. Het examenwerk mag niet worden gekopieerd of gefotografeerd. Ook mogen er geen aantekeningen worden gemaakt. Het werk blijft eigendom van de school en mag door de leerling niet worden meegenomen buiten de voor het inzien aangewezen ruimte.

5.3 Bewaren examenwerk

De producten van het examendossier, zoals werkstukken, schriftelijke toetsen en verslagen, worden na het inleveren centraal op school bewaard.

De bewaartermijn voor de examendossier-onderdelen van alle vakken is gekoppeld aan de gehele bovenbouwperiode plus een half jaar na het centraal examen. Een leerling moet voor het verstrijken van de termijn schriftelijk aangeven na deze periode over het werk te willen beschikken.

6 Uitslag

6.1 De slaag-/zakregeling

Om te slagen moet de leerling gemiddeld een voldoende (5,5) halen voor het CE. Een leerling is dus gezakt als het gemiddelde cijfer voor het CE lager dan een 5,5 is.

Daarnaast mag een leerling op de havo of het vwo ten hoogste één 5 voor het eindcijfer van de kernvakken Nederlands, Engels en wiskunde halen. Een leerling is gezakt als: a) bij meer dan één kernvak het eindcijfer een 5 is;

b) bij één van de kernvakken het eindcijfer een 4 of lager is.

De leerling die eindexamen havo of vwo heeft gedaan en het CE voor alle vakken heeft afgelegd binnen een schooljaar is geslaagd als:

- alle eindcijfers 6 of hoger zijn;
- er één 5 is en alle overige eindcijfers 6 of hoger zijn, of;
- er 1 x 4 is behaald mits niet voor de vakken Nederlands, Engels en wiskunde, en alle overige eindcijfers 6 of hoger, waarbij het gemiddelde van de eindcijfers tenminste een 6,0 is, of;
- 2 x 5 is behaald, waarbij slechts één vijf voor de vakken Nederlands, Engels en wiskunde mag staan en alle overige eindcijfers 6 of hoger, waarbij het gemiddelde van de eindcijfers tenminste een 6,0 is, of;
- 1 x 5 en 1 x 4 is behaald en alle overige eindcijfers 6 of hoger, waarbij het gemiddelde van de eindcijfers tenminste een 6,0 is. Hierbij mag de 4 niet binnen de vakken Nederlands, Engels en wiskunde behaald zijn.

Een eindcijfer van een 3 of lager op de cijferlijst betekent dat de leerling niet geslaagd is. Dit geldt ook voor de verschillende onderdelen die meewegen in het combinatiecijfer.

6.2 Judicium Cum laude

Voor **vwo** moet voor de vermelding cum laude het gemiddelde voor de (grote) vakken in het gemeenschappelijk deel, het combinatiecijfer, het profieldeel en het hoogste eindcijfer uit het vrije deel samen ten minste een 8,0 zijn behaald.

Bovendien mag geen eindcijfer lager zijn dan een 7 voor vakken die meetellen bij de uitslagbepaling. Voor deze bepaling worden eventuele extra vakken buiten beschouwing gelaten.

Het combinatiecijfer mag niet lager zijn dan 7, maar hier geldt dat het cijfer voor de samenstellende onderdelen wel lager mag zijn dan 7 (maar niet lager dan een 4). Uiteraard moet voor de vakken die worden beoordeeld met een beoordeling (LO) tenminste 'voldoende' zijn behaald.

Voor **havo** moet voor de vermelding van cum laude het gemiddelde van de (grote) vakken in het gemeenschappelijk deel en het combinatiecijfer, het profieldeel en het hoogste eindcijfer in het vrije deel samen minimaal 8,0 zijn.

Geen enkel eindcijfer van alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling mag lager zijn dan een 6 en de kwalificatie voor LO moet ten minste "voldoende" zijn. Voor deze bepaling worden eventuele extra vakken buiten beschouwing gelaten.

Het combinatiecijfer mag niet lager zijn dan 6, maar de samenstellende onderdelen mogen wel lager zijn dan 6 (maar niet lager dan een 4).

6.3 Diploma en cijferlijst

Is een leerling geslaagd, dan ontvangt de leerling een diploma en een cijferlijst met alle betrokken vakken. Heeft de leerling extra vakken gevolgd, dan worden die ook vermeld. Een voorlopige cijferlijst krijgt de leerling op de dag van de uitslag en kan de leerling gebruiken bij de aanmelding bij een vervolgopleiding. Duplicaten van diploma's of cijferlijsten zijn alleen te verkrijgen via DUO Informatie Beheer Groep in Groningen.

Leerlingen ontvangen hun diploma, cijferlijst en plus-document (digitaal LOB-dossier) op het moment van de diploma-uitreiking. Wanneer een leerling daar niet bij aanwezig kan zijn, kan de leerling het diploma later op school komen ophalen. Dit kan niet door een ouder of iemand anders worden gedaan, omdat het diploma pas rechtsgeldig is wanneer de leerling in de aanwezigheid van een medewerker van de school het diploma tekent.

Is een leerling gezakt, dan ontvangt de leerling een cijferlijst met alle betrokken vakken en mag de leerling één van de vakken van het CE herkansen.

7 Maatwerk

7.1 Examen op hoger niveau en terugvaloptie

De directeur kan leerlingen de mogelijkheid bieden om één of meer vakken op een hoger niveau te volgen en af te sluiten in plaats van het niveau van de eigen leerweg. Leerlingen doen éénmaal centraal examen voor het betreffende vak. Dat wil zeggen dat ze één vak niet gelijktijdig op twee niveaus af kunnen sluiten.

Het niveau waarop in een vak centraal examen wordt afgelegd, is bepaald op het moment dat de school het SE-cijfer verstrekt aan DUO. Voor het bepalen van het eindcijfer gelden alle regels van het overeenkomstige vak uit het hogere niveau.

Het diploma wordt bepaald door de vakken van het laagste niveau. Vakken die op een hoger niveau zijn afgesloten, worden vermeld op de cijferlijst.

Wanneer een examen op een hoger niveau dan het niveau van de schoolsoort of leerweg van inschrijving niet of niet naar tevredenheid gehaald wordt in het eerste tijdvak, kan een kandidaat alsnog centraal examen afleggen op het niveau van die schoolsoort of leerweg. Deze mogelijkheid tot terugval wordt niet als een herkansing gezien, het recht op herkansing vervalt niet. Als er gekozen is voor het gebruik maken van de terugvaloptie, dan telt dat cijfer mee bij de uitslagbepaling. Het resultaat van het SE dat behaald is op het hogere niveau blijft staan en wordt onveranderd overgenomen als SE-cijfer van het eigen niveau.

7.2 Eindexamen in eerder leerjaar

Het bevoegd gezag kan een leerling uit het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar toelaten tot het CE in één of meer vakken, niet zijnde alle vakken van het eindexamen. Dat vak wordt of die vakken worden door de leerling afgesloten voordat in dat leerjaar het CE in dat vak of die vakken aanvangt.

Als een leerling in één of meer vakken CE heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, en niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit CE of deze centrale examens behaalde resultaten.

7.3 Instromen/van niveau veranderen

Voor de leerling die (van binnen of van buiten OSB) tot het voorlaatste of laatste leerjaar wordt toegelaten, nadat voorafgaand reeds toetsen zijn gehouden die deel uitmaken van het examen, stelt/stellen de betrokken examiner(en) een regeling vast (persoonlijk PTA) in samenspraak met de schoolleider.

7.4 Doubleren

Wanneer een leerling een jaar in de bovenbouw opnieuw doet, doet de leerling alle SE's opnieuw. Het nieuwe cijfer telt. Van handelingsdelen of praktische opdrachten kan in overleg met de vakdocent het oude cijfer blijven staan. Deelname aan excursies blijft verplicht.

Indien een leerling doubleert en de schoolexamenvakken CKV en/of Maatschappijleer zijn met een voldoende eindcijfer afgesloten, hoeft de leerling de lessen in (één van) deze vakken niet meer te volgen en de toetsen in het betreffende jaar niet meer te doen. De eerder behaalde cijfers blijven staan. Het staat de leerling vrij om het vak in zijn geheel opnieuw te doen. In dat geval tellen de nieuwe cijfers.

7.5 Ontheffing en vrijstelling

7.5.1 Ontheffing

Voor leerlingen die het vak Lichamelijke Opvoeding vanwege een lichamelijke handicap niet kunnen volgen, kan een speciaal individueel PTA-programma worden opgesteld. Deze wordt samengesteld door de LO-docent in samenspraak met de schoolleider.

Het bevoegd gezag kan een vwo-leerling ontheffing verlenen voor het volgen van onderwijs in een tweede moderne vreemde taal:

- De leerling een stoornis heeft die specifiek betrekking heeft op taal of een zintuiglijke stoornis heeft die effect heeft op taal;
- De leerling een andere moedertaal heeft dan de Nederlandse taal;
- De leerling onderwijs volgt in het profiel NT of in het profiel NG en het onderwijs in de taal naar verwachting verhindert dat de opleiding met goed gevolg wordt afgerond. De taal wordt vervangen door een van de vakken of programmaonderdelen met een normatieve studielast van ten minste 440 uren, ter keuze van de leerling, voor zover het bevoegd gezag deze vakken of programmaonderdelen als zodanig aanbiedt.

Een leerling die ontheffing wil, dient daarvoor een verzoek in bij de zorgcoördinator, die het verzoek vervolgens bespreekt met de schoolleider, de decaan en eventueel de vakdocent.

7.5.2 Vrijstelling

De vwo-leerling met het diploma havo is vrijgesteld van het volgen van onderwijs in het vak Maatschappijleer en het vak CKV.

De vwo-leerling met het havo-diploma die in plaats van een vak voor de havo of als extra vak examen heeft afgelegd in een overeenkomstig vak op vwo-niveau is vrijgesteld van het volgen van onderwijs in dit vak.

De havo-leerling met een diploma vmbo die in plaats van een vak voor het vmbo of als extra vak examen heeft afgelegd in een overeenkomstig vak voor havo of vwo is vrijgesteld van het volgen van onderwijs in dit vak.

8 Examencommissie en Commissie van Beroep

8.1 Examencommissie

De Examencommissie bestaat uit een oneven aantal leden (tenminste drie). Leden van het bevoegd gezag, directeur, leden van de MR, leerlingen en hun wettelijke vertegenwoordigers kunnen geen deel uitmaken van de Examencommissie. De Examencommissie op OSB bestaat uit:

- De examensecretaris (tevens docent);
- Drie docenten.

De Examencommissie heeft de volgende taken en bevoegdheden:

- Het borgen van de kwaliteit van de schoolexaminering (procesmatig, inhoudelijk, passend bij de visie van de school en passend bij het afsluitende karakter van het schoolexamen);
- Het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om schoolexamens te beoordelen en vast te stellen;
- Het jaarlijks opstellen van een voorstel voor een examenreglement en een PTA voor het bevoegd gezag.

De Examencommissie stelt in een huishoudelijk reglement de werkwijze en de uitvoering van de taken en bevoegdheden vast (zie hiervoor) en de maatregelen die zij in dat verband kan nemen.

De Examencommissie stelt jaarlijks een jaarevaluatie op waarin de volgende onderdelen zijn opgenomen:

- De bevindingen bij het borgen van de kwaliteit van de schoolexaminering;
- Evaluatie van de kwaliteit van de schoolexaminering en een advies over noodzakelijke en wenselijke verbeteringen.

De Examencommissie verstrekt het huishoudelijk reglement en de jaarevaluatie aan het bevoegd gezag en aan de examensecretaris van de school.

Als een leerling bij de Examencommissie een verzoek of een klacht indient waarbij een lid van de Examencommissie is betrokken, neemt het betrokken lid geen deel aan de behandeling van het verzoek of de klacht.

Het bevoegd gezag van OSB stelt de Examencommissie in. Zij benoemt de leden van de Examencommissie voor een looptijd van twee schooljaren en draagt zorg voor het onafhankelijk en deskundig functioneren van de Examencommissie.

8.2 Examensecretaris

De directeur wijst één of meer van de personeelsleden van de school aan tot examensecretaris van het eindexamen. De examensecretaris heeft de taak om de directeur te ondersteunen bij:

- het organiseren en afnemen van het eindexamen;
- de uitvoering van het examenreglement;
- de uitvoering van het programma van toetsing en afsluiting (PTA);
- de verstrekking van de beoordeling van het SE.

8.3 Commissie van Beroep

Een leerling kan tegen een beslissing van de directeur in geval van onregelmatigheden in beroep gaan bij de Commissie van Beroep. Het beroep moet binnen vijf dagen nadat de leerling de beslissing op schrift heeft ontvangen, schriftelijk bij de Commissie van Beroep worden ingeleverd. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken op het beroep, tenzij zij de termijn met redenen omkleed heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie besluit en bericht de leerling schriftelijk welke beslissing er is genomen en stuurt dit bericht ook aan ouders/verzorgers (indien de leerling minderjarig is), aan de directeur en aan de inspecteur.

De Commissie van Beroep bestaat uit:

- lid van de schoolleiding, niet zijnde de directeur;
- lid van de Raad van Toezicht van de OSB.

Het adres van de Commissie van Beroep is:

9 Begrippenlijst

Begrip	Toelichting
Bevoegd gezag	De directeur
Centraal Examen (CE)	Het deel van het eindexamen dat centraal wordt afgenomen.
College voor toetsen en examens (CvTE)	Zelfstandig bestuursorgaan, namens de overheid verantwoordelijk voor de kwaliteit en het niveau van de centrale examens en toetsen in Nederland.
Combinatiecijfer	Op havo: de gemiddelde cijfers van de vakken CKV, Maatschappijleer en het profielwerkstuk, wat aangemerkt wordt als het eindcijfer van één vak. Op vwo: de gemiddelde cijfers van de vakken CKV, Maatschappijleer en het profielwerkstuk, wat aangemerkt wordt als het eindcijfer van één vak.
Commissie van Beroep	Een onafhankelijke commissie, ingesteld door het bevoegd gezag, die het beroep behandelt dat door een leerling is ingesteld tegen een uitspraak van de directeur-bestuurder.
CSPE	Centraal schriftelijk en praktisch examen in een beroepsgericht programma.
Deeleindexamen	Een examen in één van de door het eindexamen voorgeschreven vakken.
Digitaal examen	Een vorm van het centraal examen in één of meer vakken met gebruikmaking van de daartoe door het College voor Toetsen en Examens beschikbaar gestelde programmatuur.
Directeur	De eindverantwoordelijke van de school (tevens bevoegd gezag), benoemd door de Raad van Toezicht.

Examencommissie	Door het bevoegd gezag benoemde commissie die verantwoordelijk is voor de borging van de kwaliteit van schoolexaminering en het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om schoolexamens te beoordelen en vast te stellen.
Examendossier	Het geheel van de onderdelen van het schoolexamen, zoals gedocumenteerd in een door het bevoegd gezag gekozen vorm.
Examensecretaris	Het personeelslid dat door de directeur-bestuurder is aangewezen als examensecretaris.
Examenstof	De aan de leerling te stellen eisen.
Examinator	Degene die de eindexamens afneemt.
Handelingsdeel	Examenonderdeel dat een leerling met minimaal een voldoende moet hebben afgerond voor de leerling kan deelnemen aan het CE.
Herkansing	Het opnieuw deelnemen aan een toets van het centraal examen of het schoolexamen.
Inspectie	De Onderwijsinspectie, bedoeld in artikel 1b van de Wet op het onderwijstoezicht.
Kandidaat	Eenieder die door het bevoegd gezag tot het eindexamen of deeleindexamen wordt toegelaten.
Praktische opdracht	Opdracht die al dan niet schriftelijk is en die dient om vaardigheden te toetsen en wordt beoordeeld met een cijfer.
Profielwerkstuk	Een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel.
PTA: Programma van Toetsing en Afsluiting	In dit programma staat een omschrijving van de inhoud van de toetsen, van de wijze waarop getoetst wordt, de beoordeling en de weging ervan.
Schoolexamen (SE)	Het deel van het eindexamen dat door de school opgesteld wordt en plaatsvindt op de eigen school/locatie volgens het door het bevoegd gezag vastgestelde Programma van Toetsing en Afsluiting.
Toets	Een toets met (digitale) schriftelijke of mondelinge vragen en opdrachten.